

Inledande av ett ärende som gäller flishuggning

Byggnads- och miljönämnden 18.06.2024 § 75

769/11.01.00/2023

Beredare

Miljöchef Anu Hynninen

fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag

Byggnads- och miljönämnden uppmanar verksamhetsidkaren att sluta med flisningen och förbränningen av trämaterial som hämtas från annat håll och som klassificeras som avfall på sin fastighet. Trämaterial och lastpallar som hämtats från annat håll och byggplatser och som tagits ur bruk räknas som avfall även när det är rent, och utnyttjande av det är förbjudet utan vederbörligt miljötillstånd. Mottagningen av byggavfall ska omedelbart upphöra. Rent och obehandlat trämaterial som hämtats från annat håll och som vid tidpunkten för beslutsfattandet finns på fastigheten kan utnyttjas ända till 31.12.2024.

Enligt Vasa förvaltningsdomstols beslut 19.6.2013 är småskalig flisning och småskaligt utnyttjande av lastpallar, obehandlat och rent trämaterial och växtavfall som uppstår i egen verksamhet tillåtet.

På ett värmeverk kan man bränna och på fastigheten flishugga ris och flisrester som är uteslutna ur administrativa förfaranden enligt avfallslagen (RP 199/2010 rd, s. 157).

Vid behov kan nämnden förordna verksamhetsidkaren att uppfylla ovan nämnda förpliktelser under vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts (viteslagen 1113/1990).

Alternativ kan verksamhetsidkaren söka ändring av miljötillståndet för verksamheten så att också rent avfallsvirke som hämtats från annat håll kan utnyttjas på flisanläggningen. Samtidigt bedöms behovet av säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet. Miljötillståndet ska ändras också om flisproduktionen överskrider 5 000 ton per år (tabell 2 punkt 5b i bilaga 1 till miljöskyddslagen).

Motiveringar

Det ska finnas tillstånd (miljötillstånd) för verksamhet som förorsakar risk för förorening av miljön och om vilken stadgas i tabellerna 1 och 2 i bilaga 1 till miljöskyddslagen (527/2014). Enligt punkt 13 f i tabell 2 i bilaga 1 är yrkesmässig eller anstaltsmässig behandling av avfall tillståndspliktig verksamhet. I 59–61 § i miljöskyddslagen bestäms om säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet. Den som idkar sådan verksamhet har skyldighet att ställa säkerhet för att garantera avfallsbehandling, uppföljning, kontroll och åtgärder som behövs när verksamheten avslutas eller efter avslutad verksamhet (59 §).

Enligt 5 § i avfallslagen (646/2011) avses med avfall ett ämne eller föremål som innehavaren har kasserat, avser eller är skyldig att kassera. Virke som uppstår vid byggande och rivning samt träförpackningar som tagits ur bruk och som ska utnyttjas eller slutbehandlas, så som lastpallar, lådor, tunnor och kabelvindor, är avfall som avses i avfallslagen (Miljöministeriet

2014, Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia s. 13–14). Flishuggning eller krossning av byggnadsträavfall, yrkesmässigt eller i en anläggning, är verksamhet som kräver miljötillstånd (miljöministeriet 2014, Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia s. 14). Träförpackningar som levereras som sådana för återanvändning är däremot inte avfall (miljöministeriet 2014, Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia s. 13).

EU-domstolen har upprepade gånger konstaterat att kvalificeringen som "avfall" enligt domstolens fasta praxis framför allt är beroende av innehavarens beteende och av den betydelse som ska ges uttrycket "göra sig av med" (dom 14.10.2020, Sappi Austria Produktion och Wasserverband Region Gratkorn-Gratwein, C-629/19, 42 punkten med hänvisningar till rättspraxis). Enligt EU-domstolen kan uttrycket "göra sig av med" inte tolkas restriktivt (dom 4.7.2019, Tronex, C-624/17, 18 punkten med hänvisningar till rättspraxis). Det framgår även av domstolens praxis att den metod som tillämpas för bearbetning av ett ämne eller det sätt på vilket ämnet används inte är avgörande för om det ska kvalificeras som avfall eller ej, och att avfallsbegreppet inte utesluter ämnen eller föremål som kan återanvändas på ett ekonomiskt lönsamt sätt (dom 14.10.2020, Sappi Austria Produktion och Wasserverband Region Gratkorn-Gratwein, C-629/19, 48 punkten med hänvisning till rättspraxis). För att ett ämne eller ett föremål som uppkommer genom en produktionsprocess vars huvudsyfte inte är att producera detta inte ska anses som avfall på grund av möjligheten att återvinna det, ska det berörda ämnet inte bara kunna utan verkligen återanvändas (dom 17.11.2022, Porr Bau GmbH mot Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung, C-238/21, punkt 36, se motsvarande dom 14.10.2022 Sappi Austria Produktion och Wasserverband Region Gratkorn-Gratwein, C-629/19, 52 punkten med hänvisning till rättspraxis). När det i detta fall är fråga om trävara som tagits ur bruk på annat håll och på byggplatser och som inte duger till byggande ska det klassificeras som avfall som ska behandlas enligt avfallslagen. Renheten av trä materialet har ingen betydelse med tanke på klassificering som avfall, utan uttryckligen det faktum att trä materialet har tagits ur bruk.

På avverkningsrester som med säkerhet utnyttjas som energi tillämpas inte avfallslagen. Sådant organiskt avfall som uppstår inom jord- och skogsbruk och som består av naturmaterial som inte är skadliga för miljö och hälsa (t.ex. stubbar, avverkningsrester, ris, bark, flis, strå), kan användas i energiproduktion utan miljötillstånd som gäller verksamhet som utnyttjar avfall (avfallslagen 3.2 §, miljöskyddslagen 32 §, RP 199/2010 rd, s. 146).

Tillståndsplikten som gäller handelsträdgårdens avfallshanteringsverksamhet har granskats på nytt med anledning av inledandet av ärendet som tillställts kommunen och det har konstaterats att det finns oklarheter i innehållet i tillståndet. I enlighet med Kommunförbundets och miljöministeriets anvisningar samt de nya tolkningsriktlinjerna som gäller avfallslagen har man kommit fram till att det finns orsak att utreda lagligheten av handelsträdgårdens avfallshanteringsverksamhet. Enligt de uppgifter som handelsträdgården lämnat in har sammanlagt cirka 5000 m² ren och obehandlad trävara som inte duger för byggande (s.k. återvinningsvirke) och som räknas som avfall flisats i anläggningen år 2023. Verksamheten i fråga kan inte anses vara ringa och uppfyller kännetecknen för yrkesmässig avfallshantering i en anläggning. I fortsättningen är flisning och förbränning av trävara som hämtas till fastigheten från annat håll och som räknas som avfall tillåtet endast om miljötillståndet ändras att motsvara lagstiftningens krav (tillståndsbestämmelser, säkerhet för avfallshanteringsverksamhet).

Beslut Byggnads- och miljönämnden beslutade enligt beslutsförslaget.

Redogörelse

Bakgrund

Ett inledande av ett ärende har lämnats till Kyrksläatts byggnads- och miljönämnd 5.10.2023. Enligt inledandet av ärendet bryter Kauppapuutarha Hagelberg Oy mot Vasa förvaltningsdomstols miljötillståndsbeslut 19.6.2013 nr 13/0169/1 genom att flishugga och bränna virke som hämtats från byggplatser och som inte duger till byggande. Av byggnads- och miljönämnden krävs ett överklagbart beslut där det entydigt framgår hur nämnden tänker förfara i fråga om miljötillståndsförseelserna (anhängiggörandet som bilaga).

Enligt 186 § i miljöskyddslagen (527/2014) har både en part och vissa andra instanser rätt att skriftligen inleda ett ärende som gäller tillsynsförfarande, om inte tillsynsmyndigheten på eget initiativ har inlett ärendet. Ett överklagbart beslut ska fattas i ett inlett ärende (Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas 2014, s. 23).

Handelsträdgårdens verksamhet har beviljats miljötillstånd åren 2004 (tillstånds- och tillsynssektionen 11.5.2005, ändrat av Vasa förvaltningsdomstol 21.6.2005), 2006 (tillstånds- och tillsynssektionen 31.1.2006 tillägg) och 2011 (byggnads- och miljönämnden 27.5.2011 justering av tillståndsbestämmelserna, ändrat av Vasa förvaltningsdomstol 19.6.2013).

I miljötillståndet som beviljats av byggnads- och miljönämnden 14.6.2011 (s. 6) konstateras: "Vid flisning får inte byggavfall användas och byggavfall får heller inte hämtas till området. Materialet som flisas ska vara rent och det får inte bestå av behandlat material (målat, lackat, impregnerat eller motsvarande delar och heller inte övriga material som inte lämpar sej för bränning). Fortsatt användning av byggavfall är behandling av avfall i en anläggning eller yrkesmässigt och det förutsätter miljötillstånd." I motiveringarna till miljötillståndsbeslutet (s. 8) konstateras: "Flisning av trämaterial på trädgårdens området minskar trafiken av stora flisbilar och speciellt under vintertid, när flisning på grund av snö är svårt på flisningsställen. Eventuella skräpträd från den egna skogen kan flisas."

I Vasa förvaltningsdomstols beslut 19.3.2013 (s. 12–13) konstateras bland annat följande om beskaffenheten av det virke som används för flisning: "I enlighet med tillståndsbestämmelse 3 får byggavfall inte användas i flisningen, och det material som flisas ska vara rent virke som inte får innehålla behandlat material. Enligt det lagakraftvunna beslutet av förvaltningsdomstolen 21.5.2005 är det i verksamheten tillåtet att använda virke som inte klassificerats som avfall och obehandlade och oförorenade träpallar. I tillståndsbestämmelse 3 som överklagats har man inte avvikit från de ovan nämnda principerna. På basis av ovanstående anser förvaltningsdomstolen att det i verksamheten inte är fråga om avfallshantering enligt tillståndsbestämmelserna i det överklagande beslutet..."

Hörande

Verksamhetsidkaren har beretts tillfälle att bli hörd med anledning av inledandet av ärendet (185 § i miljöskyddslagen, 34 § i förvaltningslagen). I

bemötandet av verksamhetsidkaren 30.11.2023 konstateras bland annat att virke som inte duger till byggande är en helt annan sak än byggavfall. I inget skede har byggavfall hämtats till handelsträdgårdens område, och inget sådant har flisats eller bränts. På handelsträdgården har man använt endast rent och obehandlat virke, så som virke som inte duger till byggande, rena träpallar och annat rent och obehandlat virke.

Inspektion

En inspektion har gjorts på fastigheten 21.5.2024.

BILAGOR

- Inledande av ärende 5.10.2023
- Bemötande 30.11.2023

TILLÄGGSMATERIAL

- Vasa förvaltningsdomstols beslut 19.6.2013

Beslutshistoria